

Előterjesztés
Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2010. október 28-i ülésére

Tárgy: Környezetvédelmi Program felülvizsgálata

Az előterjesztést készítette:

Sápi Tamás gyakornok
Intézményirányító és
Településfejlesztési Iroda

Véleményezésre és tárgyalásra megkapta: -

Törvényességi ellenőrzésre megkapta: -

Kutasiné Nagy Katalin sk.
jegyző

Előterjesztés
Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2010. október 28-i ülésére

Tárgy: Környezetvédelmi Program felülvizsgálata

Ü.sz.: I/11403/3/2010.

Tisztelt Képviselő-testület!

Lajosmizse Város Önkormányzata a KEOP 7.1.2.0. 1F-2008-0076 azonosító számú „Lajosmizse város csatornahálózatának kiépítése és szennyvíztisztító telepének bővítése” tárgyú pályázata kapcsán számos vállalást tett. Ezek egyike volt Lajosmizse Környezetvédelmi Programjának felülvizsgálata is, melyről a pályázat benyújtásáig (2010. november 11-ig) az Önkormányzatnak elfogadott határozattal kell rendelkeznie. A program felülvizsgálata elkészült, mely az előterjesztés *1. számú* melléklete, azonban terjedelme miatt csak Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatalának Intézményirányító és Településfejlesztési Irodájában, valamint a www.lajosmizse.hu oldalon, az október 28-i előterjesztések alatt tekinthető meg.

A környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban: törvény) 48. § (3) bekezdése kimondja, hogy a környezetvédelmi programot az illetékes környezetvédelmi igazgatási szervnek véleményezésre meg kell küldeni. Az Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (továbbiakban: felügyelőség) szakvéleménye az előterjesztés *2. számú mellékletében* olvasható, melyben a programot elfogadják, a Képviselő-testület általi jóváhagyással szemben észrevételt nem tesznek.

A felülvizsgálat során a jogszabályoknak való megfeleltetés, a számadatok aktualizálása megtörtént, valamint számos új elem is került a programba. Ilyen a környezeti elemek állapotának bemutatásán és a hatótényezők elemzésén alapuló helyzetértékelés. Meghatározásra kerültek a főbb intézkedések, valamint azok ütemezései, a szabályozás, ellenőrzés és értékelés eszközei, valamint a várható költségigények, tervezett források is. Célként számos régóta tervezett, vagy folyamatban lévő intézkedés lett megfogalmazva. Ilyen többek közt a szennyvízcsatorna-hálózat bővítése, a hulladéklerakó rekultivációja, fák ültetése, csapadékvíz-elvezető rendszer fejlesztése, Iskola-tó rehabilitációja, úthálózat fejlesztése, hulladékgyűjtő udvar kialakítása, önkormányzati környezetvédelmi egyesület létrehozása, helyi fenntarthatósági terv elkészítése. A törvénynek megfelelően légszennyezettség-csökkentési intézkedési program is kidolgozásra került. Új elemként jelenik meg a programban a SWOT-analízis, mely Lajosmizse erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit gyűjti össze környezetvédelmi szempontból.

Fentiek alapján az alábbi határozat-tervezetet terjesztem T. Képviselő-testület elé:

Határozat-tervezet

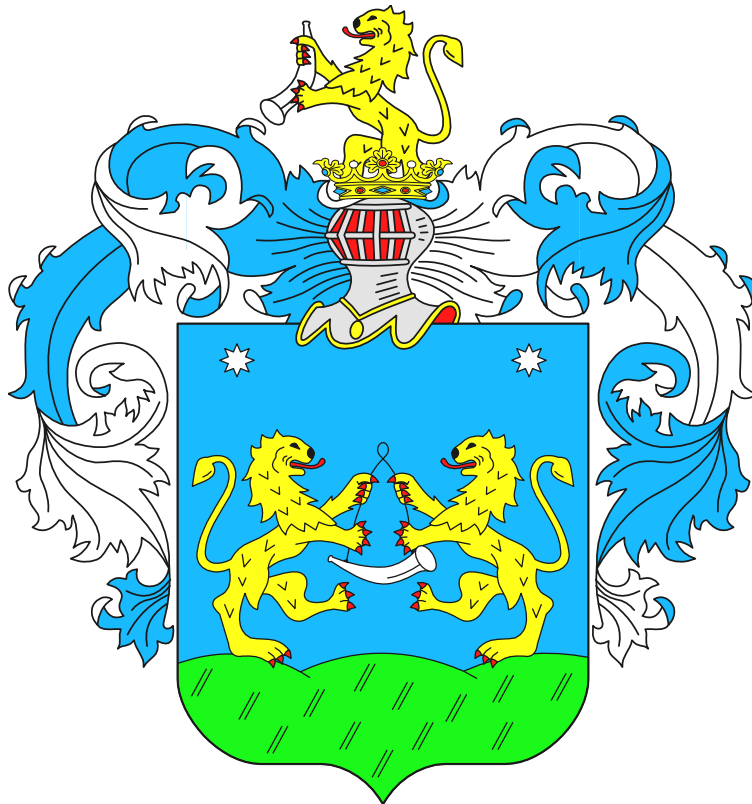
...../2010. (.....) ÖH **Környezetvédelmi Program felülvizsgálata**

Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete jóváhagyja a felülvizsgált Lajosmizse Város Környezetvédelmi Programját.

Felelős: Képviselő-testület
Határidő: 2010. október 28.

Lajosmizse, 2010. október 20.

Basky András sk.
polgármester

LAJOSMIZSE VÁROS KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJÁNAK FELÜLVIZSGÁLATA

Készítette:

Lajosmizse Város Önkormányzatának megbízásából
Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatala
Intézményirányító és Településfejlesztési Iroda

2010

TARTALOMJEGYZÉK

Nem árt elgondolkodni...	3
1. A település bemutatása	4
2. Helyzetértékelés	6
3. Környezeti célok, célállapotok	7
4. Főbb intézkedések és azok ütemezése	8
5. Szabályozás, ellenőrzés, értékelés eszközei	9
6. Várható költségigények, tervezett források bemutatása	10
7. Légszennyezettség-csökkentési intézkedési program	11
8. Zaj és rezgés elleni védelem	14
9. Zöldfelület-gazdálkodás	15
10. A települési környezet és a közterületek tisztasága	17
11. Ivóvízellátás	20
12. Csapadékvíz-gazdálkodás	22
13. Kommunális szennyvízkezelés	23
14. Hulladékgazdálkodás	26
15. Energiagazdálkodás	27
16. Közlekedés és szállításszervezés	28
17. Rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárítása és a környezetkárosodás csökkentése	29
18. SWOT-analízis	30
19. Összefoglalás	31

Nem árt elgondolkodni...

Egy-egy drasztikusabb behatás következményeinek megszüntetéséhez százezer vagy éppen millió évekre van szükség. Nem árt elgondolkodni azon, hogy a mai életünk kereteit adó technikai civilizáció – amelynek segítségével az ember immár jelentős mértékben képes beleavatkozni a természeti folyamatokba – kevesebb, mint ötszáz esztendeje kezdődött! A Föld életkorát vagy a földi élet kialakulásának évmilliárdos történetét bizony nehéz elképzelni, a milliárd éveket szinte lehetetlen értelmezni a néhányszor tíz esztendő átlagos emberi élettartam áttekintéséhez szoktatott ésszel. Az egyik legszemléletesebb hasonlat szerint:

- Ha a Föld történetének 4,5 milliárd éves történetét egy évi időtartamhoz hasonlítjuk (elképzelt évünk egy napja így kb. 12,3 millió valóságos évnek felel meg), akkor az élet keletkezésére valamikor március második felében kerülhetett sor. Az élet rendkívül lassan fejlődött, mire a szárazföld is benépesült növényekkel, állatokkal, az már az elképzelt évünk novemberében és decemberében történt.
- December 26-án kora délután kihalnak a dinoszauruszok.
- A homo sapiens, az értelmes ember színrelépése az év utolsó napjának, december 31.-nek utolsó órájában történt.
- A civilizáció történetének hajnala e nap 24. órája 59. percének végére, időszámításunk kezdete pedig a 60. perc 46. másodpercére tehető.
- Az ipari forradalom az 58. másodpercben kezdődött és az 59. másodpercben érte el az emberiség létszáma az 1 milliárd főt.
- A 60. másodperc (amely valóságos időben kb. 140 évnek, felel meg) utolsó ötöde a globálissá váló környezetszennyezés története., (Részlet: Kárász I: Környezetvédelmi alapismeretek I.)

1. A település bemutatása

Lajosmizse fejlődő kisváros a Duna-Tisza közén.

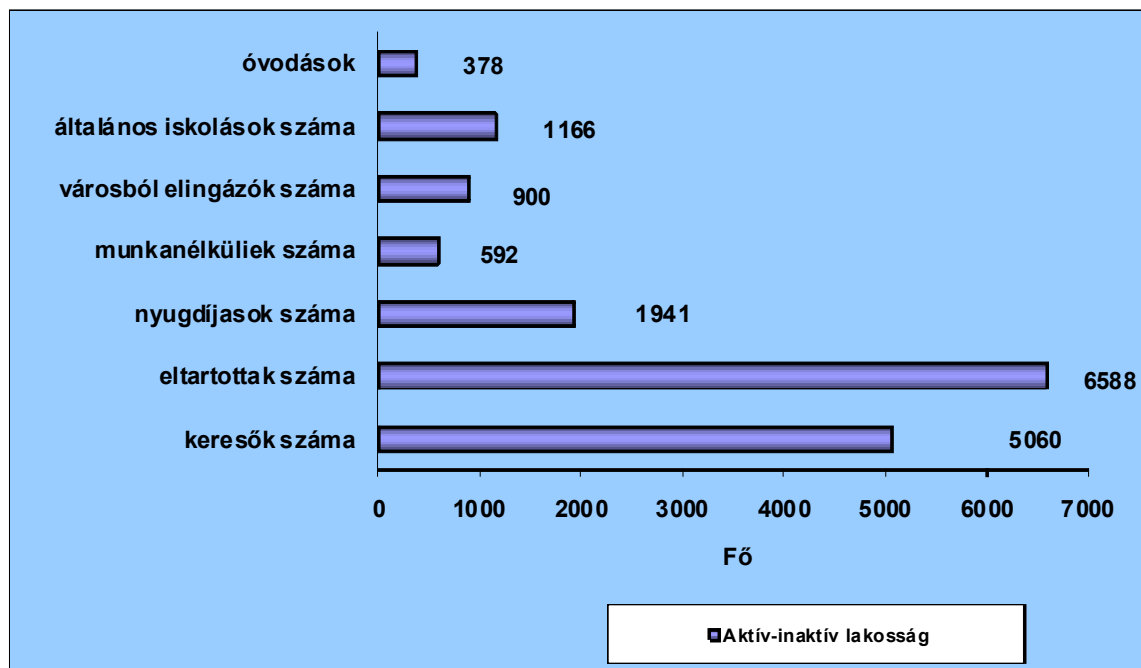
Környezete sajátos. A település a Duna-Tisza közén, a kiskunsági tájegységen a Dél-alföldi régióhoz tartozó Bács-Kiskun megyében, a kecskeméti kistérségben helyezkedik el, Kecskeméttől É-Ny-ra 15 km-re. A Kistérség települései egymáshoz közel, - Lajosmizse pedig az országos főközlekedési úthálózat mellett fekszik. Lajosmizse a térség 11,1 %-át foglalja el, melyen a térség lakosságának 6,6 %-a él. A népsűrűség alacsony az országos adatokhoz képest. 70 fő/km² (országos átlag 107,5 fő/km²).

A városközpontban és közvetlen környezetében az idők folyamán – sajátos zártosú és félzártosú épületekből álló – kisvárosi karakterű beépítés alakult ki.

Város területe: 16.465 ha
 belterület: 501 ha
 külterület: 15.880 ha
 zártkert: 84 ha

(Forrás: www.takarnet.hu)

Lakosság megoszlása gazdasági aktivitása szerint

(Forrás: Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatala; <http://darmk.afsz.hu/>)

Lakosság alakulása

	belterületen élők (fő)	külterületen élők (fő)
Lajosmizse lakói területi elosztás szerint	8.073	3.575 a lakónépesség 30,7%-a
	nő(fő)	férfi (fő)
Lakosság megoszlása nemek szerint	5.909	5.739

(Forrás: Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatala)

A város **gazdasága** élénk, fejlődése dinamikus. A mezőgazdaság, valamint a jó forgalmi helyzetéből adódóan a szolgáltatások az idegenforgalom és a könnyűipar a fő „mozgatója” a város gazdasági életének. Erőteljes növekedés tapasztalható szinte minden vállalkozói formában. A város vonzáskörzetében nincs jelentős természeti kincs. A mezőgazdaság az idegenforgalom és az ipari, szolgáltatási tevékenység fejlesztésének elősegítése lehet a fejlődés motorja, ezért Lajosmizse gazdasági életében a termelés, termékfeldolgozás és piacra juttatás alapvető jelentőségű ma és a jövőben is.

Vállalkozók száma: 1.174

Társas vállalkozók : 634 - ebből

- Korlátolt Felelősségű Társaság 460
- Szövetkezet 7
- Betéti Társaság 167

Egyéni vállalkozók: 540 (Forrás: Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatala)

Fő tevékenységek:

- nehézipar: fémfeldolgozás
- könnyűipar: cipőgyártás, fafeldolgozás, festéküzem, kézműipar, nyomda
- élelmiszeripar: tejtermelés, feldolgozás: állat, gyümölcs, sütőipar, édesség gyártás
- építőipar: magas- és mélyépítőipar, szakipari tevékenységek
- kereskedelem, szolgáltatás: élelmiszer, ruházat, vegyi áru, építőanyag, vendéglátóhelyek, szálláshelyek

Mezőgazdaságban dolgozók száma:

- östermelő: 1621 fő
- családi gazdaságok: 36
- új társas gazdálkodási formák: BT, KFT, RT

(Forrás: falugazdász)

Fő termelési ágak: szántóföldi növénytermesztés, kertészet, szőlő-, gyümölcsstermesztés, baromfitenyésztés, szarvasmarha-tenyésztés, sertésstenyésztés

A város **lakossága** ragaszkodik a településhez, aktív résztvevője a helyi közéletnek. A közelmúltban átadott új Városháza és az 1999-ben átadott Művelődési Ház és Könyvtár a rendezett városközpont kialakításának fontos része. A központban elhelyezkedő Iskola-tó a hozzá csatlakozó úttal, valamint az itt elhelyezkedő utak, utcás térrészletek egységes rendbetétele, rehabilitációja általános városi igény.

A várospolitikai célja a városlakók életminőségének állandó javítása.

2. Helyzetértékelés

A környezeti elemek állapotának bemutatása, hatótényezők elemzése

Talaj

A termőföldet károsító természeti hatások:

- a szél felszínalakító munkája, a defláció és az egyenetlen eloszlású csapadékmennyiség
- a közúti közlekedésből származó leülepedő szennyezőanyagok, toxikus nehézfémek, melyek leginkább az út tengelyétől számított 100-100 méteres sávot szennyeznek el
- helytelen öntözés hatására esetleges másodlagos szikesedés
- csúszásmentesség érdekében kiszórt só káros hatása

Az emberi szervezetre ható károsító tényezők:

- átgondolatlan talajművelés, kemikáliák (vegyszerek, vegyi anyagok) kijuttatása a földterületekre
- a települési környezetet, az ipari és a mezőgazdasági tevékenységek által okozott földfelszín és talajszennyezés jellemzi

A földtani közeget terhelik a csatornarakötéssel nem rendelkező ingatlanokon lévő, nem megfelelő szigeteléssel ellátott házi szikkasztókból, emésztőkből elszivárgó szennyvizek is. Az illegális hulladéklerakásokból is bemosódhatnak káros anyagok a talajba, ezért azok felszámolására nagy hangsúlyt kell fektetni. A háztartásokból és az állattartó telepekről származó illegálisan elhelyezett állati eredetű melléktermékek fertőzésveszélyt jelentenek.

Víz

A területet több, a Tisza felé tartó vízfolyás keresztezi. A legészakibb közülük az Alpár-Nyárlőrinci csatorna (41 km, 271 km²). A mélyedésekben számos állóvíz keletkezett. A természetes tavak száma hat darab ~ 38, 245 ha felszínnel. A hét mesterséges tározó ~ 44,0 ha területű. A talajvíz minőségére jellemző, hogy általában magas sótartalmú, szerves anyagokkal erősen szennyezett.

A felszín alatti vízkészlet minőségét leginkább veszélyeztető források:

- a mezőgazdasági termelés során kijuttatott kemikáliák, a hígtrágya hasznosításának megoldatlansága
- a szerves trágya prizmák meggondolatlan elhelyezése
- a házi szennyvizek szikkasztásos módszerrel történő elhelyezése
- engedély nélküli és helytelenül kivitelezett lakossági fűtő kutak, vízkivételezések és a csövezetük mellett a mélyebb rétegekbe jutó szennyeződések
- 28% -os szennyvízcsatorna kiépítettség
- kevés csapadékvíz elvezető árok
- kevés párologtatást elősegítő növényzettel fedett terület

A felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi védelmét kiemelt feladatként kell kezelni és a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Kormányrendeletben megfogalmazott környezeti célkitűzések alapján kell megvalósítani.

Levegő

Lajosmizsén a levegőminőség mérési adatokkal alátámasztott, pontos meghatározása nehézségbe ütközik, mivel nincs állandó kihelyezett automata vagy manuális mérőállomás. Mivel ezek a mérések nagyon költségesek, ezért csak különösen indokolt esetekben, például

baleseteknél történnek mérések. Légszennyező anyagokat kibocsájtó üzemeknek évenkénti önbevallást kell végezni, az adatszolgáltatást az Alsó-Tisza-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség ellenőrzi. Ipari tevékenységet folytató vállalkozóktól származó adatok később bekerülnek a központi adatbázisba, majd lekérdezhetővé válnak az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (OKIR) webes felületéről. Az OKIR-on belül működő Levegőtisztaság- védelmi Információs Rendszer (LAIR) minden esetben a légszennyezés mértéke (LM) éves jelentésben beküldött kibocsátási adatokra alapul.

3. Környezetvédelmi célok, célállapotok

Lajosmizse környezetvédelmi infrastruktúrája (ivóvízellátás, belterületi utak kiépítettsége) magas szintű. A bezárt hulladéklerakó rekultivációja, a csatornahálózat csaknem teljes kiépítése a pályázatok elbírálásaira várnak. A lakóterületek és az új ipari, kereskedelmi létesítmények a meglévő infrastruktúrával szemben folyamatosan újabb mennyiségi igényeket támasztanak, azonban az elkövetkező években a mennyiségi építkezés helyett a minőségi fejlesztés kerül előtérbe: a meglévő infrastruktúra karbantartása, folyamatos minőségi fejlesztés (lásd: új technológiai megoldások alkalmazása, stb.).

A környezetvédelem feladata is megváltozik: növekvő hangsúlyt kap a környezeti ártalmak megelőzése, az erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás, a tervezés és a környezetgazdálkodás továbbfejlesztése, új eszközök és módszerek (együttműködés, közszféra példamutatása, stb.) alkalmazása. A környezetvédelem ilyen irányú minőségi fejlesztése jól illeszkedik a város településfejlesztési koncepciójában felvázolt jövőképhez, melyben fontos szerep jut a környezeti szempontoknak. **A városfejlesztés fő célkitűzése a Lajosmizsén élők életminőségének és környezetminőségének javítása.**

A táji, természeti környezet értékeinek védelme, a környezetileg zavaró elemek csökkentése, az egészséges kertvárosi környezetminőség, a rendezett lakókörnyezet biztosítása együtt biztosíthatják, hogy Lajosmizse vonzó kisvárossá fejlődjön, fenntartható magas életminőséget nyújtson lakosai számára. A környezetvédelmi program céljainak megvalósulásával jelentősen megnő – pozitív hatásként – a város versenyképessége, tökevonzó ereje is.

Az átfogó és specifikus célok a III. Nemzeti Környezetvédelmi Program, valamint a településfejlesztési koncepció célrendszerével összhangban kerültek kidolgozásra.

A környezetminőség javítása, élhető, egészséges városi környezet kialakítása

- levegőminőség javítása
- felszíni és felszín alatti vizek szennyezettségének csökkentése
- talajvédelem
- zöldfelületek védelme, fejlesztése és karbantartása
- zajterhelés csökkentése
- a fenntartható közlekedési módok támogatása

A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás

- energiahatékonyság és energiatakarékosság
- a megújuló erőforrások felhasználásának növelése
- hulladékok képződésének csökkentése és a hulladékok újrahasznosításának növelése
- a földterületekkel való fenntartható gazdálkodás

A településen élők környezettudatosságának növelése

- a szemléletváltás megalapozása
- hatékony információáramlás kialakítása

- az iskolai környezeti nevelés erősítése
- civil szervezetek támogatása
- együttműködések, partneri kapcsolatok fejlesztése

A Környezetvédelmi Program célállapotai:

- avarégetésből származó levegőszennyezés visszaszorítása
- a felszíni vizek minősége ne legyen rosszabb a III. osztályúnál
- szennyvízcsatorna-hálózat bővítése kezdődjön el
- bezárt hulladéklerakó rekultivációjának megvalósulása
- a tisztított szennyvíz minősége maradjon a határértékek alatt
- belterületi zöldfelületek növekedjenek min. 5 %-kal
- a szelektív gyűjtött hulladékok mennyisége érje el az össze hulladék mennyiségének 10 %-át (2009-ben ez az érték 4 % volt)
- a kerti és zöld hulladékok komposztálásra kerüljenek a háztartások min. 20 %-ánál
- évenként legalább 3 környezetvédelmi témájú rendezvény, akció megszervezése
- évenkénti külterületi hulladékgyűjtési akció lebonyolítása
- környezeti információk nyilvánosságának biztosítása

4. Főbb intézkedések és azok ütemezése

Intézkedés	Indikátor	Határidő	Résztevők	Forrás
Avarégetésből származó levegőszennyezés csökkentése komposztálással és időszakos zsákos elszállítással	Elszállított zöldhulladék mennyisége	2010. ősz	Önkormányzat	Önkormányzati költségvetés
Veszélyes hulladékégetések megszüntetése szervezett begyűjtéssel	Átvett, begyűjtött hulladékok mennyisége	2011. évi Környezetvédelmi Nap	Faragó és Fia Környezetvédelmi Kft. Önkormányzat	Környezetvédelmi Alap
Zöldfelületi ellátottság növelése fásítással	Ültetett fák száma	2011. tavasz	Önkormányzat	Önkormányzati költségvetés
Allergén gyomok elleni védekezés a közterületek kaszálásával	Lekaszált területek nagysága, kaszálás gyakorisága	folyamatos	Önkormányzat	Önkormányzati költségvetés
Csapadékvíz-elvezető rendszer karbantartása, fejlesztése	Tisztításba bevont árokszakasok hossza	folyamatos	Önkormányzat	Önkormányzati költségvetés
Szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése	Kiépített szennyvíz-csatorna hossza	2011-től folyamatos	Önkormányzat Kivitelező	KEOP Önkormányzati költségvetés

Illegális hulladéklerakások felszámolása	Begyűjtött hulladék mennyisége	folyamatos	Önkormányzat	Környezetvédelmi Alap
Az Iskola-tó rehabilitációja	Kivitelezett munkálatok költsége	2011. december 31.	Önkormányzat Kivitelező	DAOP Önkormányzati költségvetés
Információs táblák kihelyezése a helyi és országosan védett területeken	Kihelyezett táblák mennyisége	2011. december 31.	Önkormányzat Kiskunsági Nemzeti Park	-
A település úthálózatának fejlesztése, kátyúzás, földutak burkolása	Felújított útszakaszok hossza	folyamatos	Önkormányzat Kivitelező	Önkormányzati költségvetés pályázati forrás
Hulladékgyűjtő udvar kialakítása	Kiépítés megvalósulása	2012. december 31.	Önkormányzat vállalkozó	Önkormányzati költségvetés
Új szelektív hulladékgyűjtő szigetek kialakítása	Új szelektív hulladékgyűjtő szigetek száma	folyamatos	Önkormányzat	Önkormányzati költségvetés pályázati forrás
Megújuló energiaforrások használatára vonatkozó tanulmányterv elkészítése	Tanulmányterv elkészülte	2012. december 31.	Önkormányzat Tervező	Önkormányzati költségvetés pályázati forrás
Környezetvédelmi Egyesület létrehozása	Egyesület létrejötte	2012. december 31.	Önkormányzat	-
Civil szervezetek bekapcsolása fejlesztésekbe, környezetvédelmi akciókba	események száma, ráfordított költség nagysága	folyamatos	Önkormányzat civil szervezetek	-
Local Agenda 21 (helyi fenntarthatósági terv) elkészítése	Terv létrejötte	2011. december 31.	Önkormányzat	Önkormányzati költségvetés

5. Szabályozás, ellenőrzés, értékelés eszközei

Szervezeti feltételrendszer

A Környezetvédelmi Program megvalósítása szempontjából alapvető a környezetvédelem intézményrendszerének helyi szinten való erősítése. E nélkül veszélybe kerülhet a fenntartható fejlődés elvének gyakorlati érvényesítése, a közérdek védelme, az önkormányzati környezetvédelmi feladatok ellátása. Ennek megfelelően erősíteni kell az önkormányzati környezetvédelmi intézményrendszert.

Szükséges erősíteni a horizontális kapcsolat rendszerét, szorosabb együttműködésre törekedve a társhatóságokkal, vállalatokkal, oktatási, egészségügyi intézményekkel, civil szervezetekkel és a lakossággal.

A program hatékony végrehajtása csak kellő mértékű támogatottság esetén lehet sikeres. A legtöbb feladat, intézkedésmegvalósításához az önkormányzat aktív közreműködése szükséges. A helyi rendeletek betartatása, a bel-, és külterületek ellenőrzése érdekében indokolt egy közterület felügyelő alkalmazása a jövőben.

Ellenőrzés, monitoring

A környezetvédelmi program végrehajtását folyamatosan figyelemmel kell kísérni. Újbóli felülvizsgálat két év múlva szükséges. Az elért eredményeket az indikátorok segítségével meg kell vizsgálni, és ha szükséges, módosítani kell a célkitűzéseket, a pénzügyi forrásokat a változások figyelembevételével. 2013-ban újabb 7 éves európai uniós programozási ciklus kezdődik, jelentő változásokat okozva a támogatási rendszerben.

A program sikeres végrehajtása érdekében éves intézkedési tervek kidolgozása ajánlott. Ezekben kerülnének részletes meghatározásra részletesen az adott költségvetési év tervezett feladatai, a hozzájuk rendelt részletes költségbecsléssel, a végrehajtásért felelős személyek és határidők megjelölésével. Az intézkedési tervek elkészítéséhez nyújt jelentős segítséget a környezetvédelmi program ütemezése.

6. Várható költségigények, tervezett források bemutatása

A program finanszírozása

A tennivalók között sok olyan feladat is szerepel, amelynek forrásoldala eddig is biztosított volt (pl. zöldterületek kezelése, hulladékszállítási kiadások), tehát nem jelent többletkiadást az Önkormányzat számára.

A programban több olyan program is szerepel, melynek megvalósítása nem igényel külön forrást (rendeletalkotás, tájékoztatás). A nyertes pályázatok önerői, vizsgálatok, új munkaerő alkalmazása, mintavételek készíttetése, pályázatiírás már számottevő költséget is jelenthet.

A környezetvédelmi beruházások csak közép-, vagy hosszútávon térülnek meg, de vannak olyanok is, melyek már rövidtávon hasznot hoznak. Vállalkozók számára a környezetvédelmi intézkedések végrehajtása gyakorta szükséges rosszként fogalmazódik meg, pedig sok esetben akár versenyelőnyt is jelenthet számukra. Ilyenek lehetnek a különféle minőségbiztosítási rendszerek, környezetirányítási rendszer tanusíttatása és bevezetése. A jövő versenyképes beszállítóinak már célszerű rendelkezni ezekkel a vállalatirányítási eszközökkel.

A 2007-2013 közötti időszakban az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretén belül a Dél-Alföldi Operatív Programból, valamint a Környezet és Energia Operatív Programból hívhatók le környezetvédelmi források.

A környezetvédelemmel kapcsolatos területek, tevékenységek egy részének finanszírozására, támogatására az Önkormányzat Környezetvédelmi Alapja áll rendelkezésre. Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének a környezetvédelemről szóló 7/2008. (III. 20.) rendelete részletesen szabályozza a Környezetvédelmi Alap bevételi forrásait, felhasználását.

A környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény létrehozta a környezetterhelési díj és igénybevételi járulék intézményét (talaj-, és vízterhelési díj), melyet gazdálkodó szervezeteknek, vállalkozóknak, intézményeknek és magánszemélyeknek környezethasználat esetén kell megfizetniük. Amennyiben ezekből a forrásokból az Önkormányzat többletbevételre tesz szert, ezt a Környezetvédelmi Alapon keresztül környezetvédelmi célokra kell fordítania.

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium által évente kiírt „Zöld Forrás” pályázaton való sikeres részvétel jelentős támogatás lehet a környezet- és természetvédelmi céllal létrejött civil szervezetek számára.

Segítség lehet egy környezetvédelmi alapítvány létrehozása, amely támogatásához magánszemélyek a személyi jövedelemadójuk 1 %-ának felajánlásával járulhatnak hozzá.

7. Légszennyezettség-csökkentési intézkedési program

Levegő állapota

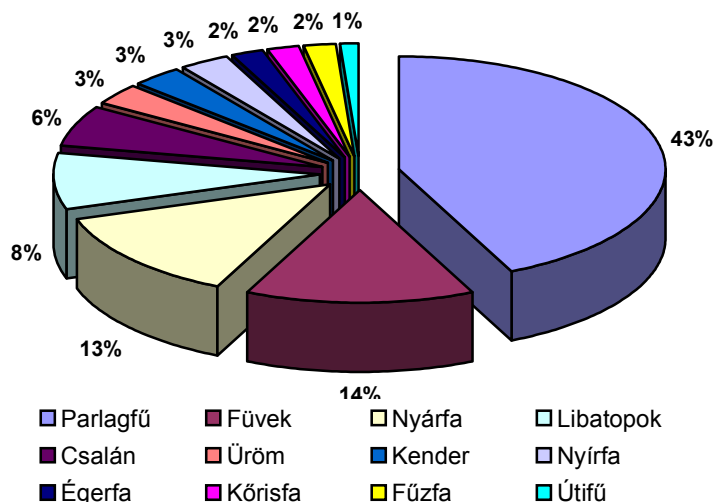
Egy település lakosságának környezet-egészségügyi érdeklődése elsősorban a levegő minőségére terjed ki. A levegővel kapcsolatos környezeti tudatosság és kiemelkedő érzékenység érthető, hiszen a levegő közvetlenül hat minden élő szervezetre, és pótlása műszaki beavatkozással nem lehetséges. Biológiai és közegészségügyi szempontból tiszta az a levegő, amelyben a szennyezőanyagok mennyisége nem haladja meg a kísérletileg megállapított élettani – egészségügyi és ökológiai – határértékeket, azaz növényre, állatra és az emberre sem rövid, sem hosszútávon káros vagy kellemetlen hatást nem fejt ki.

A levegőbe kerülő szennyezőanyagok nagy része bizonyos idő és távolság megtétele után kihullik, vagy a csapadékkal együtt kimosódik, kisebbik része befolyásolja a globális levegőminőséget. A levegőnek – az élővízhez és a talajhoz hasonlóan – természetes öntisztulása van. Ezt a folyamatot alapvetően befolyásolják adott helyen a légszennyező anyagok tulajdonságain kívül a klimatikus viszonyok is. Városunk ebből a szempontból a szerencsés adottságú térségek, közé tartozik.

Légeköri tanulmányok szerint Kecskemét és térsége az ország legkevésbé szennyezett levegőjű részéhez tartozik. Csökkenő tendenciát mutat az ipari eredetű légszennyező anyag kibocsátás. Kedvező hatású a lakosság általi földgázzal való fűtésre áttérés. A közlekedésből eredő ólom légszennyeződés csökkenése következett be az üzemanyag ólom tartalmának fokozatos csökkentésével. E kedvező helyzetet hátrányosan befolyásolja:

- a közlekedésből (tranzitforgalomból, teherfuvarozásból, tömegközlekedésből) eredő légszennyeződés: **szén-monoxid, nitrogén-oxid, ólom, szénhidrogének származékai, korom kerül a levegőbe,**
- **a szálló por, az ülepedő por,**
- a lakosság által a fűtési szezonban kedvezőtlenebb **szilárdanyag-, korom-, és kéndioxid kibocsátás,**
- légszennyeződést okoz a nyílt téri hulladékégetés: az avar, a mezőgazdasági és kerti hulladékok kezelése, ártalmatlanítása, égetése, amelyek által **szén-monoxid és nitrogén-oxid kerülhet a levegőbe,**
- a levegő sajátos szennyezettségét okozzák a **légeköri allergének**. Némely fák, és bokrok, a pázsitfűfélék, a nyári – őszi gyomok pollenjei, **leggyakrabban a parlagfű pollenje** vált ki allergiás reakciót...” (Forrás: Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi Szakmai Programja)

Az összes pollen (pollenzám/m³ levegő/nap) megoszlása

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Aerobiológiai Hálózat

A pollen koncentrációk alakulása az időjárástól jelentős mértékben függ, azonban a szennyezettség alapvető és fő oka a bel- és külterületi zöldfelületek, útszélek elhanyagolása, ápolatlansága, illetve a mezőgazdasági művelésre szánt földek parlagon hagyása, a nem megfelelő mértékű gyommentesítés.

Az egyes növények virágpóra/termése különböző típusú és mennyiségű allergén fehérjét tartalmaz. Ettől függően okoz kisebb vagy nagyobb mértékben szénanáthát. Az egyes növényekre megállapított határérték azt mutatja, hogy pollenjük milyen koncentrációban okoz tüneteket. Az allergén növények jelentős része az érzékeny embereknél közelítőleg 30 pollen/m³ érték fölött okoz tüneteket. Ez természetesen átlagos érték, hiperallergén emberek már m³-enként egy pollent is érzékelnek.

A városi levegőminőség javításában kiemelt jelentőségük van a zöldterületeknek. A város jelenlegi zöldfelület gazdálkodására a "hiánygazdálkodás" jellemző, a ráfordítások reálértéke az elmúlt tíz év alatt csökkent. Az Önkormányzat a parlagfűirtást, gyommentesítést a közterületen folyamatosan ellenőrzi. A belterületi ingatlanok esetében a jegyző jár el.

Intézkedési program

Lajosmizsén a levegő tisztaságának a javítása érdekében több intézkedés együttes végrehajtására van szükség. Ahhoz, hogy mérni tudjuk az elvégzett feladatok eredményét, szükséges legalább a környezetvédelmi program elején egy levegőtisztasági mérés elvégeztetése, melynek az eredményeit kiindulási alapnak, bázisvénnek tekinthetjük. Emellett önmagában is értékes környezeti információkat hordozna egy ilyen mérés. Tájékozódni kell egy ilyen, ideiglenes méréssorozat költségeiről. A program végén szintén szükséges elvégezni a mérést a változások kimutatása érdekében.

A jövőben betelepülni kívánó, jelentősebb ipari cégek esetében fontos kritérium kell, hogy legyen a tervezett tevékenységük környezeti terhelésének vizsgálata. Nem javasolt engedélyezni

erősen szennyezett iparág megjelenését. További fontos szempont, hogy nagyobb telephelyet csak a város határain kívülre lehessen telepíteni, a lakóövezetekben kerülni kell ezek létesítését. A levegő tisztaságának növelése nem minden esetben kíván nagy anyagi ráfordításokat. A szükséges rendeletek megalkotása, valamint a tájékoztatás, a figyelemfelhívás nem kerülnek sokba.

A lakossági avar és kerti hulladék égetésének szabályozását az elkövetkezendő időszakban sem szükséges enyhíteni.

A lakosság figyelmét fel kell hívni a veszélyes hulladékok égetésének veszélyességére, szükséges tájékoztatni őket, hogy hol adhatók le ezek a hulladékok. Célszerű lenne egy hulladékgyűjtő udvar kialakítása, mely által a lakosság legálisan helyezhetné el helyben a többlethulladékot. A Környezetvédelmi Nap keretében 2009-ben és 2010-ben magvalósult ingyenes lakossági veszélyes hulladékgyűjtési akció folytatása az eddigi tapasztalatok alapján indokolt.

A gyomokkal, kiemelten a parlagfűvel érintett területek tulajdonosaival szemben le kell folytatni az eljárásokat. A gyomos, parlagfűves önkormányzati területeket fel kell számolni többszöri kaszálással, rendszeres területbejárással.

A biológiailag aktív zöldfelületi elemek növelése szintén hatékony eszköz a levegő minőségének javítása érdekében, a növények pormegkötő, oxigéntermelő funkcióit kihasználva.

A helyi, települési szintű klímavédelem kérdése is szervesen kapcsolódik a levegőminőséghez. Egy helyi klímavédelmi stratégia kidolgozása jelentős lépés lenne a jövő nemzedékek védelmének érdekében, emellett pozitív példával is járhat a kistérség önkormányzatai előtt.

Célok

- Közterületeken az avarégetés teljes megszüntetése.
- A mezőgazdaság légszennyezésének (por és pollen) csökkentése.
- Ipari jellegű szolgáltatások levegőterhelésének (emissziójának) felmérése.
- A lakossági levegőterhelés csökkentése.

Feladatok a prioritások sorrendjében

A városi levegő minőségének javítása legalább három területen jelent feladatokat:

- egyrészt a levegőterhelési (immissziós) helyzet részletes és naprakész (folyamatos) ismeretét
- másrészt a kiváltó, okozó tényezők kedvező irányú befolyásolásának feladatait
- harmadrészt a tompító beavatkozások (pl. zöldfelületi rendszer) fejlesztését

Ezek főbb területei a következők:

- Parlagfű terhelést csökkentő művelés.
- Közterületeken, kertekben az avarégetés teljes megszüntetése.
- Külterületi zöldfelületek karbantartása, növelése.
- Felszólítás, tájékoztató anyagok, újságban megjelentetés.

8. Zaj és rezgés elleni védelem

Állapot

A legjelentősebb környezeti zajforrásoknak a **közlekedési és az üzemi tevékenységeket tekintjük, de a szórakoztató tevékenységek**, az épületgépészeti berendezések, a háztartásokban használt gépek és berendezések, valamint az egyéb - indokolt vagy indokolatlan - emberi tevékenységek részaránya is számottevő tényezők. A 65dB/a fölötti hangnyomás szintnél - érzékenység és tartósság függvényében - már neuro-vegetatív tünetek léphetnek fel. Lajosmizse esetében a közúti közlekedésből származó **zajimmisszió** az egyik súlyos környezeti probléma.

A város egyik legfontosabb környezeti célja a közlekedési eredetű **zajterhelés még további csökkentése**, amit részben megoldott az 5-ös főútvonal Lajosmizsét elkerülő szakasza addig, amíg az autópálya használata ingyenes volt a települést érintő szakaszon. A matricás rendszer bevezetésével ez megszűnt, ezért észrevehetően megnőtt a településen keresztülhaladó forgalom.

Cél

- Zajterhelés csökkentése (közlekedés, vendéglátás, üzemi tevékenység)

Feladatok a prioritások sorrendjében:

A Dózsa Gy. út zajterhelés csökkentését az út mellett elhelyezkedő magánlakások, intézmények, szolgáltató egységek, elsődlegesen a fiatalok és a beteg, pszichés ingerekre fokozottabban reagáló személyek zajterheléstől való fokozott védelmi igénye indokolja.

- Lehetőségek keresése, hogy ismét ingyenes autópálya használat legyen már a lajosmizsei csomóponttól Kecskemét felé.
- Az önkormányzat, a hatóságok és a civil szervezetek hatékonyabb együttműködésével a szükséges és előírt zajvédelmi intézkedések végrehajtása, ill. végrehajtatása.

9. Zöldfelület-gazdálkodás

Természetvédelem helyzete

A mezőgazdasági földterületek jelentős részben hasznosítottak, igen alacsony a természetes állapotában megmaradt élőhelyek aránya. Ezen kevesek egyike az Iskola-tó, amely 2010-ben országos jelentőségű védett természeti terület besorolást kapott. A városfejlesztési, értékmentési törekvések központi témaköre annak élőhely rehabilitációja, a kérdéses terület **természetvédelmi és rekreációs** funkciójának kialakítása.

2002. januárjában elkészült egy rehabilitációs terv, mely tartalmazza a terület élőhely vizsgálatát, élőhely rehabilitációját, valamint az intézkedési feladatokat. 2005-ben a vízjogi engedély is beszerzésre került, mely a tóban lerakódott vastag iszapréteg kitermeléséről (kotrás) és a befogadóponatokon kiépítendő műtárgyak elhelyezéséről szól.

*„A tó és környéke egykor a táj természetes módon fejlődött lefolyástalan területe volt, amely a település fejlődésével magára hagyott zárványkertként maradt meg a városközpontban. A belterületen **egyedülálló természeti és rekreációs zöldterületi értéket képvisel**, amelyet részben települési mértékkel mérve nagy területe és központi elhelyezkedése tovább növel.*

Sajnos a környező beépítések létesítésekor tervszerűen nem számoltak a tómeder fennmaradásával, mivel az építési telkek gyakorlatilag közvetlenül a partélig húzódnak. A tó jelenlegi állapotában nem járható körbe, de ahol meg is közelíthető, az elburjánzott náddal benőtt széles szegélyterület miatt nincs érdemi kapcsolatban a környezetével. A tómederhez kapcsolódó terepfelszín is gyakorlatilag körben mindenhol sérült.

A terület rendezésénél és rehabilitációjánál feltétlenül olyan kompromisszumos megoldást kell találni, amely a természeti- táji értékek megóvása mellett lehetőséget nyújt egy, a feltárt természetet bemutató, rekreációt és pihenést is szolgáló használati mód kialakítására is. Ez utóbbi a tónak és környezetének a településszerkezetben betöltött szerepe (városközpontban való elhelyezkedés, a Mizsei út jobb oldalán lévő sportcentrum közelsége, oktatási intézmények szomszédsága) miatt feltétlenül indokolt. (Forrás: Lajosmizse Iskola-tó és környezete rehabilitációs terve)

A város ismert értékeinek körét gazdagíthatják, az ún. **"egyedi tájértékek"** (pl: parkok, templomkertek, magántulajdonú ingatlanok kertjei). Ennek minősül az adott tájra jellemző emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van. A kataszterbe rendezésük egyrészt a védelmüket, másrészt a turisztikai vonzerő-leltár gazdagítását is szolgálja.

Az elmúlt időszakban megtörtént a következő területek és értékek helyi védetté nyilvánítása:

1. Iskola-tó és környéke (708/5 hrsz.)
2. Füzes-tó (Horgász-tó) és környéke (0269/30 hrsz.)
3. Mizsei Sáfrány földön a 0470/8 helyrajzi számon található 1 darab kocsányos tölgy

4. Kónya dűlő kereszteződésében a 0311/11 helyrajzi számon található 1 darab vadkörtefa
5. Központi parkban és főúton lévő 141 darab platánfa és vadgesztenyefa
6. Központi park és növényzete (22/2 hrsz.)
7. Köztemető vadgesztenyefa sorai (1686/2 hrsz.)
8. Tóth dűlőben a 0736/20 helyrajzi számon található vadkörtefa
9. Terenyi dűlőben a 0426/5 helyrajzi számon található vadkörtefa
10. Tarnai utcai platánfasor (2063 hrsz.)

Ezek közül az Iskola-tó mára már országos jelentőségű védett természeti terület besorolást kapott.

Célok

A város érdekeltségébe is tartozó természet- és tájvédelmi célkitűzések az alábbiak:

- Iskola-tó és környezetének rehabilitációja.
- A város parkjainak rehabilitációja.
- A helyi jelentőségű területek állagának megőrzése.
- Természetbarát mező- és erdőgazdálkodás.
- Faápolás.

Feladatok a prioritások sorrendjében

- Iskola-tó kotrása, tájékoztató táblák kihelyezése.
- A város parkjainak állagmegóvása, felújítása.
- Természetes csapadékgyűjtők rehabilitációja.

Föld állapota

Lajosmizse közigazgatási területe földtanilag a Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutatóintézetének besorolása alapján a Kiskunsági-löszöshát és a Kiskunsági-homokhátság kistáj nevű területen helyezkedik el. A kistáj szélhordta homokkal fedett hordalékkúp-síkság. Horizontálisan a felszín igen gyengén szabdalt. A kistáj tengerszintfeletti magassága 82 és 140 m között mozog. Legjellemzőbb formák a majdnem párhuzamos elhelyezkedésű buckacsoportok. A buckafelszínek közé alacsony fekvésű tágas, szikes laposok ékelődnek. A homokbuckákat 1,5 m vastag löszös lepel fedi. A talajtani adottságai következtében ásványi nyersanyagokban szegény (kivéve az építőiparban hasznosítható homok, agyag nyersanyagokat), viszont **kiváló talajtani és éghajlati adottságai vannak szőlőművelésre és szántóföldi növénytermesztésre**. A területet több, a Tisza felé tartó vízfolyás keresztezi. A legészakibb közülük az Alpár-Nyárlőrinci csatorna (41 km, 271 km²). A mélyedésekben számos állóvíz keletkezett. A természetes tavak száma hat darab ~ 38, 245 ha felszínnel. A hét mesterséges tározó ~ 44,0 ha területű.

A földdel (különösen a mezőgazdasági, erdőgazdasági művelés alatt levő földekkel) kapcsolatos bármilyen beavatkozást a jelzett ágazatok helyzete alapvetően befolyásol. Bizonytalanságot okoznak a kis birtokméretek, a mezőgazdaság uniós kereteken belüli működésével kapcsolatos ismeretek hiánya, és az általában a földek állapotával kapcsolatos adatok hiánya.

A lakott és ipari területeken a talajszennyezésre vonatkozó ismeretek hiánya és ezek megelőzésének, elhárításának rendszere esetleges.

Célok

A földdel kapcsolatos célok a város közigazgatási területén belül - az eltérő területhasználatok következtében - egyrészt belterületre és külterületre vonatkozóan, másrészt mennyiségi és minőségi talajvédelem vonatkozásában határozhatók meg. A fontosabbak a következők:

- Városi szintű földvédelmi stratégia kialakítása, mert az agrárkárpótlást követően magánkézbe került földeken megszűnt, vagy csak kezdetleges a tápanyag és egyéb talajtulajdonságok vizsgálata, ami óhatatlanul a tápanyagtartalom rablógazdálkodásához és a talajok termőképességének romlásához vezet.
- A talajok védelme, károsodásának megelőzése, helyreállítás.
- Az agrár-környezetvédelem céljainak és eszközeinek megismertetése.

Feladatok a prioritások sorrendjében

- Városi szintű földvédelmi stratégia kidolgozása a falugazdász és a mezőgazdasági termelők bevonásával.
- A minőségi földvédelem érvényesítése a városfejlesztési, területrendezési elhatározásokban, döntésekben.
- A "jó mezőgazdasági gyakorlat" érvényesítése a szántóföldi növénytermesztésben, és a kertekben.

10. A települési környezet és a közterületek tisztasága

Állapot

Az urbanizáció a település egy részénél jelentős változásokat eredményezett. A fejlődés nagyságrendben és minőségben is megmutatkozik, az urbanizációnak azonban az árnyoldalai is jelentkezők. A település központjában fejlődés látható, de a város peremén, egyes részeken leépülés figyelhető meg. A környezet tisztasága átlagosnak mondható, bár a kihelyezett szelektív gyűjtők nem minden esetben érték el a céljukat a nem megfelelő használat miatt. A szigetek mellé tájékoztató táblák lettek kihelyezve a hulladékgyűjtő edényzetek rendeltetésszerű használatáról. A település belterületén a környezet nem szennyezett, de a külterületen egyre nagyobb számban jelennek meg az illegális hulladéklerakók, melyek a környezetet nagymértékben terhelik. A közterületek tisztántartásáról szóló rendelet 2009-ben kiegészült a játszótérek rendeltetésszerű használatával. A központi parkban lévő játszótér környezetbarát, a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő elemekkel történő kialakítása megvalósult. A főút mentén, valamint a központi parkban található platánfásor védelme érdekében évente növényvédelmi kezelést végeztet az Önkormányzat, ezenkívül elkészült a legrosszabb állapotúnak vélt platánfák FAKOPP műszeres mérési vizsgálata is. A közmunkaprogram keretében foglalkoztatottak révén rendszeres a közterületek gondozása, tisztántartása. A közterületeken keletkezett zöldhulladékot az Önkormányzat saját ingatlanán gyűjti, ahová a lakosság is térítésmentesen beszállíthatja a háztartásokban keletkezett biohulladékot. A szennyvízhálózat bővítésére kétfordulós pályázat került kiírásra. Az Önkormányzat első

fordulóban nyert, a második forduló pályázat pedig még 2010-ben benyújtásra kerül. A belterületi utak felújítására szintén pályázati forrásból került sor. Ennek során 8 utca lett újraaszfaltozva. Szintén belterületi földutak pedig le lettek aszfaltozva, csökkentve ezzel a légköri por koncentrációját. A Ceglédi úton a buszváró kialakítása megtörtént.

Célok

- A kihelyezett szelektív hulladékgyűjtők környezetének rendben tartásának, rendeltetésszerű használatának megszervezése a lakosság bevonásával.
- Parkok és játszóterek fokozott védelme, rendeletben foglaltak betartatása.

Feladatok a prioritások sorrendjében

- Közterületek fokozott tisztántartása.
  - parkok rendszeres takarítása
  - platánsor fokozott védelme, ápolása
  - buszvárók tisztántartása
  - játszóterek takarítása
  - lakosság szemléletformálása a komposztálás fontosságára
  - online hirdetőtáblák kialakítása és bérbeadása. A bevételt a közterületek fenntartására fordítani.
- Parkok, Iskola-tó rehabilitációja.
- Városi infrastruktúra javítása.
  - szennyvízhálózat teljes körű kiépítése
  - utak felújítása, belterületi földutak szilárd burkolattal történő ellátása
  - csapadékvíz elvezetésének javítása
- Új szelektív hulladékgyűjtő szigetek kihelyezése.
- A lakossággal folytatott kommunikáció hatékonyságának növelése.
- Szabadság téri lakások közti terület rendbetétele, parkosítása.

Önkormányzati környezetvédelem

Állapot

A helyi környezetügy kétségkívül legfontosabb szereplője az Önkormányzat. Az önkormányzati környezetvédelem eredményességét - a külső körülmények által szabott kereteken belül - a helyi környezetügy politikai képviselője, a hivatali szakmai munka személyi és tárgyi feltételeinek megléte együttesen biztosíthatja.

A hivatali környezetvédelmi munka túlnyomó része a **Polgármesteri Hivatal** szervezeti és működési szabályzatában megjelölt szervezeti egységnél jelentkezik. Feladatok: hatósági ügyek, szakhatósági hozzájárulások, pályázatok, beruházások, stb. Az önkormányzati környezetvédelem külső nyilvánossága - és ezzel összefüggésben tudatformáló ereje - lényeges eleme a lakosság „környezetvédelmi öntudat” formálásának.

A városi környezetvédelem kiadásai számos területen jelentkező és sokszor más feladatokhoz kapcsolódva jelennek meg. Az egészséges ivóvízellátás biztosítása, a szennyvízelvezetés, a köztisztaság fenntartása, a települési hulladékgazdálkodás üzemeltetése, a zöldterületek, a csapadékvíz-elvezető csatornák, az önkormányzati utak állapotának fenntartása, stb. mind-mind a környezet védelmét is szolgáló kiadások, amelyek évről-évre komoly

üzemeltetési költséget jelentenek az önkormányzat számára. Az üzemeltetésen túl, a különböző - környezetvédelmi célokat is szolgáló - beruházások, fejlesztések további jelentős költségekkel terhelik az önkormányzati költségvetést.

A HÍRLAP nevű helyi újság évente 5 alkalommal jelenik meg, melyet az Önkormányzat minden háztartásba ingyenesen eljuttat. Az újságban tájékoztatjuk a lakosságot a hulladékszállítással kapcsolatos információkról (lomtalanítás, elektronikai hulladékgyűjtés, veszélyes hulladékok gyűjtése, stb.), valamint felhívjuk a figyelmet a környezetvédelem aktuális eseményeire (parlagfű elleni védekezés, környezetvédelmi akciók, stb.).

A környezetvédelemről szóló helyi rendelet rendelkezik a minden év május 31-én megvalósítandó Környezetvédelmi Napról. Ennek keretében a város ingyenes lakossági veszélyeshulladék-gyűjtést szervez, melynek során a lakosság térítésmentesen szabadulhat meg a háztartásukban felhalmozott veszélyes hulladékoktól. A program másik kiemelt eseménye az óvodások és iskolások szemléletformálása a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára és a környezettudatos magatartásra. Lajosmizse Város Önkormányzata a 2010-es évben két városi szintű szemétszedési akciót is szervez a városi intézmények dolgozóinak bevonásával, melynek során számos bel- és külterületi terület kerül megtisztításra.

Megállapítható, hogy a jelenlegi önkormányzati környezeti aktivitás növelésével a városi környezetügy lehetséges szereplőit megnyerve lehet olyan változtatásokat elérni, amivel a meglévő környezeti károsodások (kedvezőtlen folyamatok) utólagosan kezelhetők és a jövőben megelőzhetők lesznek.

A lakosság jelzései alapján megállapítható, hogy a mindennapi közérzetet befolyásoló tényezők közül zavaró vagy nagyon zavaró:

1. A város utcáinak, közterületeinek nem megfelelő tisztasága, zöldfelületek minősége.
2. Csatornahálózat kiépítettségnek alacsony százaléka.
3. Közúthálózat sok helyen nem megfelelő minősége.
4. Szelektív hulladékgyűjtő szigetek rendezetlensége.
5. Külterületi hulladékszállítás szervezetlensége.

Célok

A megelőző szemlélet érvényesítése a helyi környezetvédelemben is a leghatékonyabb módszer.

- A helyi környezetvédelem önkormányzati politikai és szakmai képviseletének erősítése. A környezetvédelem integrálása a hivatali munka minden területére.
- Környezetfejlesztési források feltárása, biztosítása.
- Rendszeres külső kommunikáció a lakossággal, a civil szervezetekkel, a vállalkozásokkal.

Feladatok a prioritások sorrendjében

- A fejlesztő, megelőző típusú környezetvédelemre a lehetséges pályázatok felkutatása.

- A város környezetfejlesztésének fontos eleme a környezeti kommunikáció kialakítása.
- A helyi környezetügynek önálló és ezzel párhuzamosan az egyes bizottságokba fokozottan integrált képviselőre van szüksége. Ennek megoldása lehetne egy Környezetvédelmi Egyesület létrehozása.

11. Ivóvízellátás

Állapot

Lajosmizse városának a vízellátását a Bácsvíz Zrt. látja el. Bács-Kiskun megyében a közműves vízellátást az 1950-es években kezdték kiépíteni. Az okok között szerepelt többek között a felszín közeli vízadó rétegek elszennyeződése, valamint a növekvő vízigények. Az Európai Unióhoz való csatlakozás normáinak teljesítésére a vízszolgáltatással és szennyvízelvezetéssel kapcsolatban elengedhetetlen a Bácsvíz Zrt. műszaki színvonalának folyamatos emelése. Lajosmizsén 6 db vízszervezési kutat építettek meg. Lajosmizse elosztó hálózata 46,8 km hosszú, az ivóvíz bekötések száma pedig 2.470, a mértékadó kapacitása 2.226. Az ivóvízbázisok védelme és hosszú távú megóvása a környezeti szennyezések kizárását, valamint a talaj és talajvíz védelmét szolgálja.

A víziközmű-szolgáltatást döntően befolyásolta az 1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról, amely a korábbi állami tulajdonú közművagyonot az önkormányzatoknak adta át, a települések vízellátását pedig kötelező önkormányzati feladatként határozta meg. A szolgáltatás feltételeit és követelményeit szabályozó legfontosabb rendelet a 38/1995. (IV. 5.) Kormányrendelet a Közműves ivóvízellátásról és a Közműves szennyvíz-elvezetéséről. E rendelet kötelezi a szolgáltatót a 3. §-ában, hogy a fogyasztókkal szolgáltatási szerződést kössenek.

A szolgáltatott ivóvíz minőségi követelményeit a 201/2001. (X. 25.) Kormányrendelet írja elő. Az itt rögzített vízminőségi jellemzők határértékei megegyeznek az Európai Unió előírásokkal. Az üzemeltető bevezette az MSZ EN ISO 9001 és MSZ EN ISO 14001 minőség- és környezetirányítási rendszereket.

Lajosmizse város vízellátása saját vízműről történik. A víztermelő telep megnevezése: I. sz. Lajosmizse vízműtelep, kapacitása: 1.500 m³/d. A meglévő elosztóvezeték hálózat a belterületeken közel 100 %-os ellátást biztosít. Lajosmizsén az ivóvíz paraméterek a következőképp alakultak: vízkeménység 15 nk^o, pH-érték 7,7 és a HCO₃ értéke 328 mg/l.

A társaság a hatékonyság növelése érdekében évről-évre energetikai fejlesztéseket végez, korszerű búvárszivattyúkat helyeznek el az ivóvíz kutakban, valamint kiépítik a kapcsolódó folyamatirányítási és kútvédelmi eszközöket is.

A város vezetékes ivóvízzel történő ellátása 95 %-os. A víz minősége a rendszeres közegészségügyi és üzemeltetői vizsgálati adatok szerint megfelelő. A vízműkutak 150-200 m között vannak szűrőzve. Kémiai jellege nagyrészt kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos. A szulfáttartalom 60-300 mg/l között ingadozik. A talajvíz mélysége 2-4 m között ingadozik.

A sérülékeny környezetű vízbázisú területeken élők ivóvízellátása megoldódott a vízvezeték-hálózat teljes körű kiépítésével és igénybevitelével (Kodály Z. u., Bartók B. u., Liszt F. u.). A

talajvíz minőségére jellemző, hogy általában magas sótartalmú, szerves anyagokkal erősen szennyezett.

Az ivóvíz árának növekedésével párhuzamosan az utóbbi években egyre nagyobb számban mélyítették le talajvíz kutakat a város területén. Ezek vizét a háztartásban és a kertek locsolására használják. A bejelentés és engedély nélkül fúrt kutak amennyiben felhagyásuk után nem kerülnek szakszerű betemetésre, úgy közvetlen a talajvízzel összeköttetésben lévő víznyelőkké válhatnak. Ezeken keresztül a felső talajréteg természetes szűrőhatását elvesztve a talajfelszínről közvetlenül a víztározó rétegekbe juthat a felszínen lévő szennyezőanyag.

A város **belterületeinek csapadékvíz elvezetése zárt és nyílt vízvezetőkön keresztül** csak részlegesen tekinthető megoldottnak. A meglévő csapadékvíz-elvezető hálózatot az ellátatlan területeken új csatornákkal kell bővíteni.

Célok

A helyi vízgazdálkodással kapcsolatos célok a **felszíni és felszín alatti vizek védelme** (és a város hosszú távú vízellátásának biztosítása) érdekében az alábbiak:

- A városban a szennyvízelvezetés és -tisztítás arányának további növelése, a nem csatornázható területeken a megfelelő közműpótlók kiépítése.
- Meglévő szennyvízcsatorna hálózat nagyobb fokú kihasználásának lakossági ösztönzése.
- A felszín alatti vizeket veszélyeztető szennyező források felderítése, megszüntetése és a környezetkárosodások felszámolása. Felszín alatti vizek nem természetes eredetű (pl. mezőgazdaság, növényvédelem) diffúz mikroszennyezésének csökkentése.
- Ivóvízhálózat teljes körű kiépítése.

Feladatok a prioritások sorrendjében

A felszín alatti vizek további szennyezésének megakadályozására a szennyező forrásokat fel kell mérni, és fel kell számolni. **A felszín alatti vizek terhelése jelentősen csökken, ha a szennyvízelvezetés és -tisztítás az előzetes terveknek megfelelő ütemben megtörténik.**

- Ivóvízhálózat teljes körű kiépítése.
- Szennyvízcsatorna hálózat bővítése illetve kiépítése, közműpótlók létesítése.
- Belterületi csatornák fenntartása, a meglévő belvízvédelmi csatornák felújítása, folyamatos fenntartása, újak kialakítása.

12. Csapadékvíz-gazdálkodás

Állapot

Településünkön a csapadékvíz- és szennyvízelvezetés elválasztott rendszerben történik. A felszíni vízelevezetés a város épülésével párhuzamosan a belterületi részeken részben elkészült. A felszíni vízvezető rendszer kiépítése magába foglalta a csapadékvíz elvezető rendszer kiépítését, valamint a felszíni vízfolyások mederrendezését is. A felszíni vízelvezetéssel kapcsolatos munkálatok döntő része az 1970-es években folyt, de 2000-ben is jelentős vízelvezetési munkák voltak. A városban a csapadékvíz elvezetés burkolt, zárt rendszerben valamint nyílt földárkokban történik.

Jelenleg a felszíni vízvezető és csapadékvíz elvezető rendszer az alábbi főbb adatokkal jellemezhető:

- Hossz: 22.400 fm, melyből
- nyílt földárkok hossza: 17.050 fm
- burkolt, illetve zárt szakaszok hossza: 2.900 fm
- nyomott vezetékek hossza: 2.700 fm

A meglévő zárt, illetve nyomott csapadékvíz-csatorna állapotterve a program mellékletében található. A város felszíni vízvezető rendszere megépült és néhány szakasz kivételével (Posta tó és környéke, valamint a Móra Ferenc utcai szakasz) jól funkcionál.

Célok

- A település közigazgatás területén található elhanyagolt nyíltárkok valamint a felszíni vízvezető árkok nélküli útszakaszok feltérképezése.
- A településen található zárt csapadékvíz-elvezető csatornák működőképességének vizsgálata.
- A szükséges felújítások, karbantartások betervezése.

Feladatok a prioritások sorrendjében

- A település közigazgatás területén a felhízott útpadkák leszedése, eltávolítása.
- A Posta tó és környéke, valamint a Móra Ferenc utcai szakasz erősen túlterhelt, nagyobb mennyiségű csapadék alkalmával a vízvezeték árokrendszer megtelik, a kiöntés gyakori, ezért a karbantartása szükséges.
- Természetes vízgyűjtők funkcióinak visszaállítása (Pl. Lukács tó és környéke).
- Az árok bemosódásának megakadályozására műszaki beavatkozás szükséges a nyíltárkok szakaszokon.
- A lakosság által betemetett árkok kiásatása valamint a figyelem felhívása arra, hogy az ingatlan tulajdonosának feladata az ingatlana előtti árok tisztántartása.

13. Kommunális szennyvízkezelés

Állapot

A település a 25/2002. (II. 27.) Kormányrendeletben meghatározott Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és –tisztítási Megvalósítási Program szerint a 10.000 – 15.000 lakosegyenérték közötti terhelésű szennyvíz-elvezetési agglomerációs területhez tartozik. Lajosmizse csatornázottsága az Európai Unió előírásához képest gyenge, 2010-ben mindössze 28%-os, mintegy 550 szennyvízbekötéssel.

A lajosmizsei szennyvíztisztító telep jellemző paraméterei

A szennyvíztisztító telep 500 m³/d kapacitásra lett tervezve, építve. Jelenlegi átlagos leterheltsége 500 m³/d, esetenkénti 5-7 %-os túlterhelés mellett. A telepen 2005. évben gépi rácson szűréssel, meszes előkezeléssel, ülepitéssel működő, 50 m³/d kapacitású szippantott szennyvíz lefejtő, előkezelő létesítményt helyeztek üzembe.

A csatornán továbbított szennyvíz nyomott vezetéken érkezik a telepre, ahol szabadtéri elhelyezésű íves gépi rácsra jut. A rácstról nyitott, elégtelenül működő v.b. homokfogóra, majd 500 m³-es bécsi medencébe kerül. A medencében VR rotorok üzemelnek. A levegőztetett szennyvíz innen a D 12 m dorr rendszerű utóülepítőbe kerül, az ülepítő iszapját recirkulálják.

A főlös iszap a szippantott előkezelő meszes iszapjával együtt szikkasztó ágyakra kerül. A kiszikkadt iszapot rothasztásra Kecskemétre szállítják.

Meglévő létesítmények:

- Szippantott szennyvízlefejtő, előkezelő	1 db
- Rács, homokfogó	1 db
- Oxidációs bécsi medence	1 db
- Utóülepítő	1 db
- Fertőtlenítő	1 db
- Iszapágyak	2 db
- Kezelő épület	1 db

A tisztított szennyvíz minősége a 28/2004. XII. 25./ KvVm rendelet 2.sz. mell. 3. sz. oszlopa „időszakos vízfolyás” befogadó szerint:

KOI	75 mg/l
BOI	25 mg/l
NH ₄ -N	5 mg/l
Nitrogén összes	25 mg/l
Foszfor összes	5 mg/l
SZOE	5 mg/l

A tisztított szennyvíz minősége a jelenlegi vízjogi üzemeltetési engedély szerint:

KOI	75 mg/l
BOI	25 mg/l
NH ₄ -N	10 mg/l
Nö	50 mg/l
Pö	5 mg/l
SZOE	5 mg/l

A szennyvíztisztító telep technológiája

Rács

Az átemelőről a szennyvíz a mérőaknán áthaladva a GIR 05-20 típusú 40 mm pálcaközű, gépi tisztítású ívesrácsra kerül, ahol a durva szennyeződések eltávolítása történik. A hetente átlagosan keletkező 80-100 kg rácsszemét egy 110 literes műanyag zsákkal bélelt műanyag kukába gyűjtik a műtárgy alatti fedezett részen.

Homokfogó

A rács után a szennyvíz a 0,5 x 0,5 méteres ikermedencés homokfogóra kerül, ahol kb. 0,3 m/s áramlási sebesség mellett kiülededik a homok a szennyvízből. A műtárgy 3 napi homokmennyiséget tud tárolni.

Az áramlási sebesség szabályozás NÁ 300-as zsiliptolózárral történik. A kiüledett homok a műtárgy 7,0 x 10,50 méteres homokszikkasztó ágyra kerül, ahol megszabadul víztartalmának jelentős részétől.

Osztóakna

A homokfogó utáni vb. műtárgy 3 irányú „szennyvíz-osztás” lehetőségével épült, melyből csak az egyik üzemel.

Létesítményei:

- 2 db NÁ 300 a. becsatlakozó vezeték épült a homokfogóból,
- 1db NÁ 150 a. recirkulációs vezeték és
- 1 db 200 a. megkerülő vezeték.

A rács a homokfogó és osztóakna összevont műtárgyként épült a 2.500 m³/d tervezett végkiépítés kapacitására.

Levegőztető medence

Az aeorob eleveniszapos biológiai tisztítási folyamat a technológiában az 500 m³ térfogatú (monolit vb.) bécsi medencében megy végbe.

A szükséges levegőbevitel 2 db VR – 3,2/08 típusú VÍZGÉP gyártmányú rotor biztosítja kb. 8-10 cm-es bemerülési szintnél. A medencében a tartózkodási idő mintegy 1 nap. A tisztító telepen totáloxidációs tisztítási technológia valósul meg.

A levegőztetés mechanikus rendszerű, rotorok segítségével történik. A rendszer beüzemelésénél az eleveniszapot helyben tenyésztik ki. Ehhez a következők biztosítandók:

- 150- 300 m³/d szennyvíz
- 100%-os recirkuláció
- intenzív levegőztetés
- ülepítő üzemeltetése.

Kombinált (egyesített) műtárgy

A kör keresztmetszetű műtárgy kétszintes. Az alsó részén helyezkedik el az iszapsűrítő szívó és szivattyútér, valamint a fertőtlenítő medence. Az utóülepítőből távozó tisztított szennyvíz a befogadóba jut, vagy szükség esetén, zsiliptolózáras aknákon keresztül a fertőtlenítő medencébe vezethető. A fertőtlenítő medence a telep végkiépítésére lett méretezve. Az utóülepítőből az eleveniszap a szivattyúház szívóterébe folyik, ahonnan az iszapszivattyúk a recirkulációs iszapot az osztóaknába, míg a fölös iszap az utóülepítőben 24 órás gravitációs sűrítésre kerül.

Gépi víztelenítés

A sűrítőből az iszap vegyszeres előkezelés után Llimus 1.5 típusú szalagprésre kerül, míg a csurgalékvíz a szívóaknába, a szívóaknából pedig a szennyvíztisztítási technológia elejére kerül visszavezetésre. A víztelenítő gép kapacitása 3 m³/h. Teljesítő képessége: 1,5-2% szárazanyag-tartalmú sűrített iszapot 18% szárazanyag-tartalomra víztelenít. Felhasznált vegyszer mennyiség: 0,2 m³ (folyékony állapotú polielektrolit kerül felhasználásra).

Iszapszikkasztó ágyak

Az iszapszikkasztó ágyak jelenleg taralék - tárolóként kerülnek kihasználásra, első sorban a téli fagyos időszakban. Ebben az esetben az iszapsűrítőből kiengedett fölős iszap az osztóvályún keresztül, annak oldalfalában tiltóval ellátott nyíláson át jut a szikkasztó ágyakra. A 3 db 6,0 x 25,0 méteres alapterületű, 150 m³ hasznos térfogatú iszapszikkasztó ágy aljzatra helyezett szűrőréteggel és dréncsővel ellátott. A szikkasztó ágyakról a csurgalékvíz a technológia elejére kerül visszavezetésre.

A szikkasztott iszap a kecskeméti szennyvíztisztító telepre kerül, ahol stabilizálják és az érvényben lévő üzemeltetési engedélynek megfelelően mezőgazdasági területeken helyezik el.

A telepen keletkező iszap mennyisége 28 m³/év. A meglévő telep bekerített területe 18.000 m², a terület alkalmas a bővítés befogadására. A telep belső úthálózattal rendelkezik, ezt csak bővíteni kell. A bővítés igényének megfelelően kiépült a bekötőút, a külső vízellátás, bővíthető a villamos energia ellátás.

A szippantott szennyvíz (települési folyékony hulladék) kezelési technológiája

A települési folyékony hulladék 5 mm prészónás rácson történő szűrés után mésztejes előkezelést kap. Lefejtéskor pH és vezetőképesség ellenőrzést tartanak. Az előkezelt települési folyékony hulladék a telepi átemelőbe, a mésziszap a homogenizálóba kerül. A rendszer zárt épületben működik.

A rácsszemét klórmeszes kezelés mellett fedeles, műanyag kuka tartályba gyűjtik. Elhelyezése a jelenlegi üzemvitelnek megfelelően, Kecskemét város engedéllyel üzemelő szeméttelapén történik.

Az üzemeltetés során gyors ülepitő műtárgyban 1,7 m³ folyékony mésziszap keletkezik. Az iszapot a szennyvíztisztító fölős iszapjával együtt iszapágyon víztelenítik. A víztelenített iszapban a napi mésziszap 0,18 m³/d mennyiséget jelent. Elhelyezése, további feldolgozása az érvényben lévő üzemeltetési engedély tartalmával összhangban a BÁCSVÍZ Zrt. kecskeméti szennyvíztisztító telepén történik.

A szennyvíztisztító telep az 500 m³/d kapacitású telep bővítésével 1000 m³/d csatornán érkező valamint 20 m³/d szippantott szennyvíz kezelését eredményezi.

Települési folyékony hulladék – Az Országos Hulladékgazdálkodási Tervvel összhangban célul kitűzhető a mennyiség 15%-os csökkentése a csatornázás fejlesztésének köszönhetően, valamint a környezetkímélő módon történő gyűjtés. A képződő mennyiség teljes mértékű felszámolása a tanyás településszerkezet miatt nem megoldható.

A szennyvízcsatornázás és szennyvíztisztítás területén előtérbe kerül a tápanyagok eltávolítása, a technológiák intenzifikálása.

A szennyvíztisztító telepen – egyéb technológiai rekonstrukciók mellett – lehetővé válik az iszapkomposztálás. A komposzt a szerves anyagban szegény homoktalajok feljavítására is kiválóan alkalmas lehet. Kommunális szennyvíziszap – mezőgazdasági hasznosítás minél nagyobb arányban biztosított legyen.

A jövőben tervezik annak a megoldását, hogy a tisztított szennyvíz a térségben maradjon, és öntözésre felhasználható legyen. Az érintett terület aszályos, a csapadék kevés és egyenetlen eloszlású, a keletkezett jó minőségű tisztított szennyvíz célszerűen a mezőgazdaságban hasznosítható. Ennek megvalósítása a jövő feladata.

Célok

- csatornahálózat legalább 90 %-os kiépítése a belterületi részekben
- a csatornarákötési hajlandóság növelése
- szennyvíztisztító telep kapacitásának bővítése

Feladatok a prioritások sorrendjében

- KEOP pályázat benyújtása a második fordulóra
- illegális szennyvízelvezetések felderítése
- a házi szikkasztóval rendelkező háztartások ösztönzése – amennyiben van rá mód - a csatornára való rákötésre

14. Hulladékgazdálkodás

Állapot

A hazai hulladékgazdálkodás területén korszakos jelentőségűek a korábbi időszak szabályozási bizonytalanságait megszüntető jogszabályok: a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény, valamint az annak felhatalmazása alapján folyamatosan megjelenő kormány és miniszteri rendeletek illetve helyi szintű jogszabályok. Az egész városra kiterjedő kötelező hulladékgazdálkodási közszolgáltatás keretében a folyékony-, és szilárd kommunális hulladékgyűjtés és elszállítás megoldott. 2004-ben rendeletben kihirdetésre került **Lajosmizse és Felsőlajos Hulladékgazdálkodási Terve**, melynek 2008-ban megtörtént a felülvizsgálata. A Terv részletesen tartalmazza a hulladékgazdálkodás állapotát, ezekkel kapcsolatos terveket, feladatokat.

A városban megtermelt települési hulladék szelektív gyűjtése - *üveg, papír és műanyag* - 2005. április óta 10 gyűjtőszigeten megoldott. A szárazelem gyűjtése az intézményekben kihelyezett gyűjtőedényzetben történik. Az közszolgáltató által végzett lakossági **lomtalanítás és elektronikai hulladékgyűjtés minden évben megtörténik.**

A lakosság tájékoztatása a szelektív hulladékgyűjtő szigetek rendeltetésszerű használatáról tájékoztató táblák kihelyezése révén megvalósult.

A város területén jelentős ipari nem veszélyes, ill. veszélyes hulladékot termelő vállalkozások a keletkező hulladék elhelyezését a törvény értelmében maguk oldják meg. Ez azonban csak a potenciális környezetkockázatot csökkenti, de az **engedély nélkül végzett tevékenységek, szabálytalanul tárolt** veszélyes hulladékok által okozott kockázatot nem.

Célok

A hulladékgazdálkodás céljait az általános "**célpiramis**" szempontjai (a hulladékok keletkezésének megelőzése, mennyiségének és veszélyességének csökkentése, az anyagok újrahasználata ill. újrahasznosítása, végül lerakása) és a helyi adottságok figyelembevételével kell megállapítani, melyek az alábbiak:

- A keletkezett hulladékok környezetszennyezést kizáró, ártalommentes elhelyezése.
- A hulladéktermelés csökkentése, a hasznosítható összetevők szelektív gyűjtése, hasznosítása, (pl. komposztálással).
- Bezárt régi lerakó környezetveszélyeztetésének megszüntetése.
- Illegális hulladéklerakók felszámolása.
- Köztisztaság javítása.

Feladatok a prioritások sorrendjében

A helyi hulladékgazdálkodás jelentős kihívásai a települési szilárd hulladékmennyiség csökkentése, a különböző hasznosítható ill. veszélyes anyagok külön gyűjtésének megszervezése, valamint a maradék hulladék környezetszennyezést kizáró lerakása.

- Bezárt hulladéklerakóra történő illegális beszállítás megakadályozása.
- Illegális hulladéklerakások megszüntetése.
- Szelektív hulladékgyűjtő szigetek környezetének fokozott tisztántartása, új szigetek kialakítása.
- A hulladékok termelődését-keletkezését csökkentő programok beindítása.
- A hulladékok hasznosítását javító programok elindítása.

15. Energiagazdálkodás

Állapot

Az előrejelzések alapján a termelési szerkezet és a technika változásának hatásaként a termelőágazatok felhasználása az átlagnál kisebb, a lakossági és az önkormányzati felhasználás pedig az átlagnál erőteljesebben bővül majd.

Az energiagazdálkodás sokféle környezeti hatásai közül Lajosmizsén a **villamos energia felhasználásával kapcsolatos következmények jelentkeznék, azonban ezek jelentősége kismértékű.**

Ennél fenyegetőbbek - a helyileg nem érzékelhető - globális szintű folyamatok (elsősorban az "üvegházhatást" eredményező gázok következtében), amelyek megoldását célzó világméretű összefogásból Magyarországra és településeire is hárulnak majd feladatok. A város **vezetőes gázellátottsága** belterületen néhány éve teljesen elkészült, számos helyen a külterületi részekre is kiterjed. Az Önkormányzatnak jelentősek az energiateljesítményekkel kapcsolatos költségei (intézményfenntartás, közvilágítás) és az átlagos háztartások teljes kiadásán belül az energiaköltség az 1990-es 5-6 %-hoz képest, 1998-ra 14-15 %-ra emelkedett. **A pazarló energiateljesítmény, annak helyi és globális környezeti következményei együttesen indokolják**

az energiatakarékosságban rejlő lehetőségek kihasználását, valamint a **helyi alternatív források bevonásának vizsgálatát**.

Célok

- A helyi energiafelhasználás hatékonyságának javítása, az ellátás színvonalának és biztonságának növelése. (Környezetvédelmi és gazdasági szempontból egyaránt fontos a jelenlegi - még mindig pazarló - energiafelhasználási gyakorlat megváltoztatása.)
- Megújuló energiaforrásokra épülő pályázati források felkutatása.

Feladatok a prioritások sorrendjében

A települési energiahatékonyság javító és energiatakarékossági programok különös jelentőségét az adja, hogy ebben az esetben, **teljes mértékben összeegyeztethető a környezetvédelem és a gazdaság (gazdaságosság) közös érdeke**.

- A városfejlesztési döntésekben, tervekben a helyi energiagazdálkodás környezetvédelmi szempontú fejlesztését kell érvényesíteni.
- Önkormányzati intézményi energetikai átvilágítás.
- Közvilágítás ismételt felülvizsgálata.
- A helyi adottságok kihasználásával a szélerőmű megvalósításának vizsgálata.
- Ösztönzés az egyéb megújuló energiaforrási lehetőségek feltárására.

16. Közlekedés és szállításszervezés

Állapot

A város rendkívül jelentős közúti környezeti terheit együttesen okozza a jelentős átmenő és helyi forgalom. A helyi közúti áruszállítással foglalkozó gazdálkodó szervezeteknek minden esetben telephellyel kellene rendelkezni a tehergépjármű tárolása céljából. Pillanatnyilag ez nem minden esetben van így, ezért esetenként akadályozzák a biztonságos közlekedést. A város jelenlegi forgalmi helyzete hosszabb "fejlődés eredménye", a kialakult állapotokat a földrajzi elhelyezkedés, az É-D-i, ill. K-Ny-i tengelyekre felfűződés determinálta. Ezekre az adottságokra terhelődött (terhelődik) rá az elmúlt 10-20 év **motorizációs robbanása**, a lemaradt közúthálózat felújítással szemben. A jelenlegi helyzetenél csak a kilátások kedvezőtlenebbek, ugyanis a gazdasági növekedéssel párhuzamosan a **közúti forgalom növekedése egyfajta automatizmusként jelentkezik**. 2006-ban a lajosmizsei gépjármű állomány 5.240 db volt, míg 2010. május 7-én ez az érték 4.515 (3.564 db személygépjármű, 765 db tehergépjármű, 13 db autóbusz, 173 db nyerges vontató). A korábbi terveknek megfelelően kiépült a kerékpárút Kecskemét felé Lajosmizse közigazgatási határáig. A vasúti személyszállítás a megyeszékhely és Lajosmizse között 2009-ben megszűnt, majd 2010. nyarán újraindult.

Cél

A közlekedés környezetterhelő kibocsátásaival kapcsolatban

- Légszennyezés, zaj- és rezgésterhelés, zsúfoltság okozta környezeti hatások növekedésének megállítása az elérendő cél.

Feladatok a prioritások sorrendjében

Az Önkormányzat kezében levő beavatkozási lehetőség a városfejlesztés, közlekedésfejlesztés és területrendezés során a közlekedés környezeti hatásainak előrelátó tervezése, figyelembe vétele.

- Önkormányzati utak állapotának javítása.
- Közlekedésszervezési, szabályozási, ellenőrzési intézkedések megtétele a közúti környezeti terhelések csökkentésére.
- A kulturált - és a személygépkocsi forgalmat is csökkentő - eszközök, módszerek, akciók, stb. bevezetése, elterjesztése.

17. Rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárítása és a környezetkárosodás csökkentése

Állapot

Környezetbiztonság alatt a rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárítására és a környezetkárosodás csökkentésére tett intézkedéseket értjük. A várost érintő, fontosabb potenciális veszélyforrások az alábbiak:

- Nukleáris katasztrófa.
- Természeti katasztrófák.
- Belvíz az alacsonyan fekvő területeken.
- Rendkívüli időjárás (átlagosnál nagyobb és heves esőzések, valamint a nagy mennyiségű téli csapadék, aszály).
- Tevékenységi eredetű katasztrófák.
- Közlekedéssel kapcsolatos veszélyforrások.
- Ipari tevékenységekkel kapcsolatos veszélyforrások.
- Szolgáltatásokkal kapcsolatos veszélyforrások.

Cél

A jelzett veszélyeztetések bekövetkezési valószínűségének csökkentésére, a keletkezett károk minimalizálására egy cél fogalmazható meg, mégpedig:

- A város megelőző- és védekezőképességének növelése a lakosságot és a környezetet veszélyeztető váratlan eseményekkel szemben.

Feladatok a prioritások sorrendjében

- Illegális, veszélyes tevékenységek feltárása.
- A megelőzés, elhárítás, beavatkozások tervezése, személyi, tárgyi feltételeinek javítása, megteremtése, tájékoztatási rendszer kialakítása.
- Veszélyes tevékenységek, technológiák fokozott ellenőrzése, kockázatokat csökkentő programok indítása.
- Veszélyes szállítmányok nyilvántartása, útvonalának és parkoltatásának ellenőrzése.

18. SWOT-analízis

<p style="text-align: center;">Erősségek</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lajosmizse közúti elérhetősége kiváló - kerékpárút-hálózat kiépítettsége - az országosan védett Iskola-tó városközponti elhelyezkedése - gázbekötések aránya magas, ezért a tüzelésből eredő légszennyezés kismértékű - ipari eredetű zajszennyezés nem jellemző - a szennyvíztelep jól látja el funkcióját - ipari eredetű szennyezés nem jellemző - a sok forgalomlassító közlekedési lámpa és a megépült elkerülő út miatt kisebb tranzitforgalom - belterületi utak szinte mindegyike szilárd burkolatú - környezetvédelmi, köztisztasági és hulladékrendelet megléte 	<p style="text-align: center;">Gyengeségek</p> <ul style="list-style-type: none"> - szennyvízhálózat alacsony kiépítettsége - bezárt hulladéklerakó-telep rekultivációja nem történt meg - kevés környezetvédelmi civil szervezet - kevés adat a környezeti elemek állapotáról - avarégetésből eredő levegőszennyezés - csapadékvíz elvezető rendszer nem megfelelő mértékű kiépítettsége - a megújuló energiák használata elenyésző, hiányoznak a hasznosításukra vonatkozó felmérések, modellek - a terület természetes növénytakarója már csak szigetszerű foltokban jelenik meg, erősen degradálódott állapotban - a város természeti értékeinek bemutatása hiányos (információs táblák) - házi szennyvízszikkasztók nem megfelelő vízzárósága
<p style="text-align: center;">Lehetőségek</p> <ul style="list-style-type: none"> - hulladékgyűjtő-udvar kialakítása - virágültetési, városszépítési akciók - települési szintű környezetvédelmi akciók (hulladékgyűjtés, parlagfümentesítés) 	<p style="text-align: center;">Veszélyek</p> <ul style="list-style-type: none"> - a lakosság nem aktív a környezetvédelmi tevékenységekben - nem alakul ki a megfelelő partnerség az érintettek között

<ul style="list-style-type: none"> - veszélyes hulladékok évi egyszeri ingyenes begyűjtése - környezetvédelmi pályázatokon sikeres szereplés (KEOP, DAOP) - vasúti személyszállítás Kecskemét és Lajosmizse közötti újbóli beindulása - a megújuló energiák növekvő aránya, növekvő versenyképesség - környezettudatosság erősödése 	<ul style="list-style-type: none"> - növekszik az illegális hulladéklerakás - pénzhiány miatt a környezetvédelmi beruházások háttérbe szorulnak - globális éghajlatváltozás miatt bekövetkező haváriák: belvív, aszály - a biológiailag inaktív területek arányának növekedése tovább veszélyezteti az élővilágot
--	---

19. Összefoglalás

A város környezeti szempontból is kívánatos jövőképét megvalósítani, vagy legalábbis következetesen abba az irányba haladni, egyúttal sokféle érdek, cél, törekvés összhangjának a megteremtését is jelenti. A környezetvédelem a jövőkép megvalósítását csak az általa értelmezhető szakterületekre (interdiszciplínákra) történő lebontások után tudja kezelni.

Meg kell fogalmazni azt, hogy a környezeti jövőkép milyen részcélok, majd azokat megvalósító beavatkozások, programok összességén keresztül valósulhat meg.

A helyi környezetvédelem kétségkívül legfontosabb általános célja a jó, a kedvező környezeti állapotok (erőforrások) megőrzése, a károsodott, sérült környezeti területek, elemek / tényezők romlásának megállítása, javítása, valamint a lakosság környezettudatosságának erősítése, környezetvédelmi aktivitásának növelése.

Ezek elérése - a város hatókörén kívüli meghatározottságokat figyelembe véve - feltételezi a megelőző szemléletű, **környezettudatos városüzemeltetést és városfejlesztést.** A környezettudatosság javítása, érvényesítése az önkormányzati döntésekben, a hivatali munka minden területén (belső kapcsolatok, ügyintézés, külső kapcsolatok a lakossággal, a vállalkozásokkal) eredményezheti a helyi környezetügyben az érdemi előrelépést.

Összefoglalva kijelenthetjük, hogy a helyi környezetvédelem általános célja, egyúttal működésének alapelve a környezettudatos közgondolkodás, döntéshozatal és végrehajtás a városi élet minden területén, amiben az Önkormányzat egyértelműen kezdeményező.

**Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi,
Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
Igazgatási Iroda**

Szám: 78934-1-1/2010.
Ea.: Szilléry Lászlóné

Tárgy: Lajosmizse,
program
Hív. szám: I/10526/2010.

Sajni T.

Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatala	
Erkezett: 20. <u>10</u> év	<u>10</u> hó <u>20</u> nap
I/10526/2/2010 száma	..... mell
Előzám:	Előadó: <i>Sajni T.</i>

Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatala

Lajosmizse
Városháztér tér 1.

6050

Lajosmizse Város Önkormányzatának megbízásából, Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatal Intézményirányító és Településfejlesztési Iroda által felülvizsgálat alapján készített, **Lajosmizse Város Környezetvédelmi Programját elfogadjuk.**

A fentiek alapján a Lajosmizse Város Önkormányzat Képviselőtestülete általi jóváhagyással szemben észrevételt nem teszünk.

Ugyanakkor javasoljuk, hogy a környezetvédelmi programok végrehajtásának helyzetéről szóló lakossági tájékoztatáson hívják fel az ott élők figyelmét a hulladékégetés veszélyeire, valamint arra hogy a nyílt téri és háztartási tüzelőberendezésben történő hulladékégetés szigorúan tilos, bírsággal sújtandó. Nagyon jó elgondolás a lakossági növényi hulladékok komposztálásra történő begyűjtése, de e cél hatékony végrehajtását is igen fontosnak tartjuk. Javasoljuk továbbá a lakossági légszennyezés további csökkentése érdekében – amennyiben az még nem történt meg – önkormányzati levegőtisztaság-védelmi rendelet megalkotását. A rendeletben lehet szabályozni a háztartási berendezések forrásaival kapcsolatos követelményeket, valamint az avarégetés szabályait, valamint büzzel járó tevékenységek gyakorlását.

Szeged, 2010. október 18.

Dr. Börsök Levente s. k.
 igazgatási irodavezető

Kapják:

1. Cimzett
2. Irattár

Ügyfélfogadás Központ: H és Cs: 9:00-11:30 és 12:30-15:00, K 9:00-11:30, Szé: 12:30-15:00; Kirendeltség: H-P 9:00-12:00
 Központ: 6721 Szeged, Felső-Tisza part 17. Postacím: 6701 Szeged, Pf.: 1048, Tel.: (62) 553-060 Fax: (62) 553-068
 Kirendeltség: 6500 Baja, Bajcsy-Zs. u. 10., Postacím: 6501 Baja, Pf.: 113, Tel.: (79) 521-960 Fax: (79) 521-970
 E-mail: atikrvf@atikrvf.hu, Honlap: www.atikrvf.hu